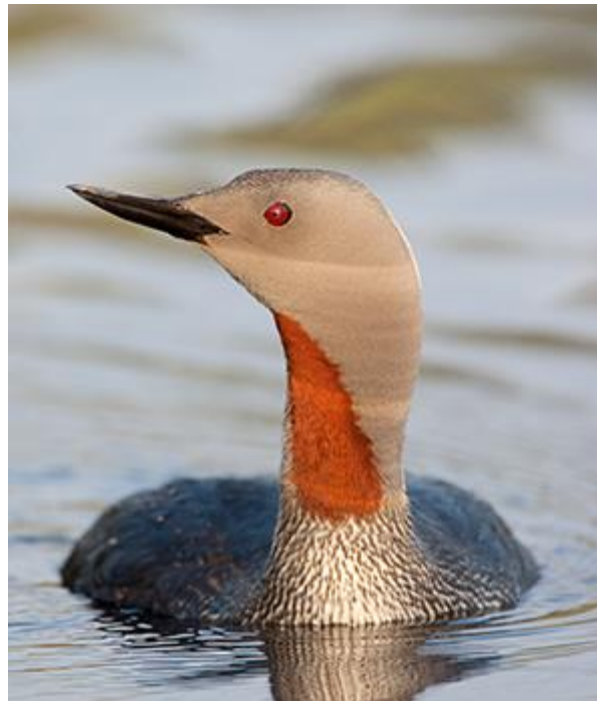

18.9.2023

TOIMINTASUUNNITELMA
2023-2024
Kaakkurit, Virojoen päiväkoti
Kaakon kaksikon varhaiskasvatus

18.9.2023

1. Varhaiskasvatuksen järjestäminen

Kaakon kaksikon: Miehikkälän ja Virolahden kuntien, varhaiskasvatussuunnitelma tehdään koko yhteistyöaluetta koskevana ja se on yhteinen varhaiskasvatuksen eri toimintamuodoissa. Kaakon kaksikossa toimintamuodoista toteutuu päiväkodissa annettava varhaiskasvatus. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta jokainen päiväkotiryhmä laatii erillisen toimintasuunnitelman kullekin toimintavuodelle (1.8. alkava ajanjakso) syyskuun loppuun mennessä. Asiakirjat, jotka sisältävät salassa pidettävää tietoa säilytetään lukollisissa kaapeissa. Lapsen salassa pidettävien tietojen siirtäminen ja vaihtaminen varhaiskasvatuksen sisällä tapahtuu henkilöstön keskinäisissä tiedonsiirtopalaverissa.

Varhaiskasvatus on keskeinen osa lapsen kasvun ja oppimisen polkua. Varhaiskasvatus luo pohjan elinikäiselle oppimiselle. Lapset tuovat mukanaan varhaiskasvatukseen aiemman elämäkokemuksensa, jossa merkittävänä tekijänä ovat huoltajien ja lasten väliset vuorovaikutus- ja kiintymyssuhteet. Varhaiskasvatuksen henkilöstön tärkein tehtävä on luoda luottamuksellinen suhde lapseen ja perheeseen. Huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö ja yhteiset kasvatukselliset tavoitteet tuovat lasten elämään turvallisuutta ja jatkuvuutta.

Lapsuuden merkityksen ymmärtäminen sekä tietämys lasten kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta ovat pedagogisen toiminnan perusta. On tärkeää tuntea jokainen lapsi ja huomioida hänen henkilökohtaiset tarpeensa yksilöllisesti osana ryhmää. Lapsen tunteminen ja luottamuksen rakentaminen edellyttävät henkilöstön pysyvyyttä.

Kaakon kaksikon varhaiskasvatussuunnitelman keskeisiä käsitteitä ovat **leikki, oppimisen ilo, lapsen etu, lapsen tuki, osallisuus, inklusiivisuus, tavoitteellisuus, suunnitelmallisuus, arviointi ja kehittäminen.**

1.1 Varhaiskasvatuksen järjestäminen yksikössä (kuvaus yksiköstä ja sen varhaiskasvatusmuodoista)

Wikipedia kertoo Kaakkurista näin: ”Kaakkuri kulkee omia polkujaan lintujen evoluutiossaan”. Niin mekin kuljemme omassa ympäristössämme. Meidät tekee erityiseksi vuoroahoito, jota tarjoamme koko Kaakon kaksikon alueen tarvetta vastaavasti.

Kaakkurit on vuororyhmä, jossa varhaiskasvatusta tarjotaan 0-8-vuotiaille lapsille tarvittaessa 24/7 Kaakon kaksikon alueella (Virolahti - Miehikkälä).

18.9.2023

Toimintakaudella 2023-2024 arkisin ryhmä muodostuu 2-4-vuotiaista lapsista. Aikaisin aamulla, iltaisin ja viikonloppuisin varhaiskasvatusta tarvitsevat lapset tulevat Kaakkureihin. Kaakkurit ovat yksi Virojoen uuden päiväkodin neljästä ryhmästä.

Kaakkureiden henkilöstö koostuu kahdesta varhaiskasvatuksen opettajasta ja kolmesta vuorohoidon lastenhoitajasta. Ryhmässä on tällä hetkellä 15 lasta, joista kaksi on alle kolmevuotiaita. Lisäksi viidellä koululaisella on varhaiskasvatuspäätös ja yksi lapsi käyttää tilapäistä varhaiskasvatusta. Muista Kaakon kaksikon lapsiryhmistä yhteensä 16 lasta käy vuorohoidossa Kaakkureissa illalla, yöllä ja viikonloppuna.

2. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri ja pedagogisen toiminnan suunnittelu sekä toteuttaminen

Toimintakulttuuri on historiallisesti ja kulttuurisesti muovautunut yhteisön tapa toimia ja se rakentuu yksilöiden välittömässä vuorovaikutuksessa. Koska toimintakulttuuri on sidoksissa aikaan ja paikkaan, sille on ominaista jatkuva muovautuminen. Tästä johtuen toimintakulttuuria arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti vastaamaan sekä valtakunnallisen että paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteita ja päämääriä. Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana on inklusiivinen varhaiskasvatus, jossa kukin lapsi voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena itsenään. Toimintakulttuurin keskiössä on lapsen etu.

Pedagoginen toiminta toteutuu lasten ja henkilöstön välisessä vuorovaikutuksessa ja yhteisessä toiminnassa. Lasten omaehtoinen, henkilöstön ja lasten yhdessä ideoima sekä henkilöstön suunnittelema toiminta täydentävät toisiaan.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri on kokonaisuus, joka rakentuu muun muassa

- arvoista ja periaatteista
- työtä ohjaavien normien ja tavoitteiden tulkinnasta
- oppimisympäristöistä ja työtavoista
- yhteistyöstä ja sen eri muodoista
- vuorovaikutuksesta ja ilmapiiristä
- henkilöstön osaamisesta, ammatillisuudesta ja kehittämisotteesta
- johtamisrakenteista ja käytännöistä
- toiminnan organisoinnista, suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria kehitetään inklusion periaatteiden mukaisesti ja se liittyy kokonaisvaltaisesti pedagogisen toiminnan toteuttamiseen. Inklusiivinen toimintakulttuuri edistää

18.9.2023

lasten osallisuutta ja oppimista ja vastaa kaikkien lasten erilaisiin tarpeisiin. Jokaisella lapsella on oikeus kuulua ryhmään, osallistua yhteiseen toimintaan sekä kasvaa omaan potentiaaliinsa vahvuuksien ja myönteisten oppimiskokemusten avulla yhdessä vertaistensa kanssa. Lapsille tarjotaan sopivia oppimisen haasteita, ja heille turvataan tarvittava tuki (luku 5). Joka syksy toimintavuoden alkaessa tehdään lapsiryhmissä systemaattista ja monipuolista havainnointia, jotta opitaan tuntemaan ryhmä ja siinä toimivat lapset sekä sitä kautta heidän vahvuutensa ja toisaalta tarpeensa. Läpi toimintavuoden jatkuva havainnointi on keskeistä, jotta lasten muuttuviin tarpeisiin ja tilanteisiin pystytään vastaamaan lapsen näkökulmasta yksilöllisesti. Myös oppimis- ja toimintaympäristöjä arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti yhdessä lasten kanssa heille sopiviksi.

Inklusiivisen varhaiskasvatuksen toteuttamisen edellytyksenä on laadukas pedagoginen ja erityispedagoginen osaaminen ja toiminta, tästä huolehdimme säännöllisellä sisäisellä ja ulkoisella kouluttamisella. Tärkeää on myös huolenpito lasten hyvinvoinnista sekä henkilöstön sitoutuminen inklusion periaatteisiin. Inklusiivisen toimintakulttuurin toteuttaminen edellyttää inklusion johtamista, kehittämistä ja toteutumisen arviointia.

Seuraavaksi varhaiskasvatustiimin toimintaa tarkastellaan pedagogisen ymmärryksen portaiden kautta: **Mitä - Miten - Miksi?**

2.1 Varhaiskasvatuksen keskeisimmät arvot ryhmän toiminnassa (MITÄ?)

Ryhmän aikuiset pitävät tärkeänä **lapsilähtöisyyttä ja läsnäoloa arjessa**. Lapsilta kysytään ideoita ja toiveita siitä mitä he haluaisivat tehdä Kaakkureissa kuuntelemalla ja havainnoimalla lapsia. Lapsen vahvuudet ja tarpeet huomioidaan arjessa. Etenkin iltaisin ja viikonloppuisin toiminta koostuu lasten toiveiden tai/ja tarpeiden mukaan. Leikki on tärkeä osa arkeamme, jonka eteen teemme töitä.

Lasta **kuunnellaan** ja sanattomiin viesteihin reagoidaan. Harjoitteleminen kielellisiä valmiuksia ja itse ilmaisua. Aikuiset osallistuvat lasten leikkeihin. Lasten aloitteisiin tartutaan esim. kirjan lukeminen. Lapsia keuhataan, kannustetaan ja iloitaan yhdessä pienistäkin onnistumisista. Ikätasoisesti, lapsi tuntien, vaaditaan asioita lapselta ja rohkaistaan häntä tekemään parhaansa. Lapsia kannustetaan ja ohjataan omatoimisuuteen, harjoitellaan muiden huomioonottamista sekä kertomaan oma mielipide. Lapsia rohkaistaan uusien asioiden kokeilemisessä ja harjoittelussa. Aikuinen on lähellä ja asettaa rajat.

18.9.2023

Opetellaan yhdessä mikä on oikein ja mikä väärin. Aikuinen toimii mallina.

Lapsien päivittäisestä aktiivisuudesta huolehditaan ulkoilemalla päivittäin aamu- ja iltapäivisin sekä retkeilemällä viikoittain. Hyödynnetään lähimetsää: pikkumetsä yläkoulun takana ja Lapinvuoren ulkoilu aluetta sekä muita lähiliikuntapaikkoja kuten monitoimikenttä sekä Villinrannan virkistysalue. Alakoulun salia käytämme säännöllisesti talvikaudella.

Huoltajien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä, vaihdetaan päivän kuulumiset, keskustellaan avoimesti lapsen asioista, tiedotetaan asioista molemmin puolin. Tinyapp-sovelluksen kautta tuomme toimintaamme näkyväksi.

2.2 Kiusaamisen ennalta ehkäisy ja siihen puuttuminen sekä häirinnän, syrjinnän ja väkivallan vastainen toiminta (MITÄ?)

Hyvä kohtelu on jokaisen lapsen oikeus. Turvallisessa kasvuympäristössä lapsi voi kasvaa ilman pelkoa kiusaamisesta, häirinnästä, syrjinnästä ja väkivallasta. Jokainen voi kokea itsensä hyväksytyksi sellaisena kuin on uskaltuen tuoda omat näkemyksensä ja mielipiteensä esille.

Kiusaaminen, häirintä, syrjintä ja väkivalta ovat kasvuympäristöissä yksiselitteisesti kiellettyjä. Lapsi tai varhaiskasvatuksen henkilöstö ei saa kiusata eikä syrjiä ketään eikä vaarantaa muiden turvallisuutta tai terveyttä. Asian varhainen käsittely yhdessä huoltajien kanssa edistää lasten kokeman kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän tai väkivallan päättymistä.

Aikuisen läsnäololla ehkäistään kiusaamistilanteita. Jaetaan lapsia pienryhmiin ja opetellaan yhdessä vuorovaikutustaitoja. Vaihtuvissa pienryhmissä sekä koko porukalla toimiessamme opettelemme toimimaan kaikkien kanssa.

Kiusaamiseen puututaan välittömästi ja aikuiset näyttävät mallia ja ohjaavat toimintaa rakentavasti ristiriitatilanteissa. Huomioimme lapsien tarpeet toiminnassamme ja tarpeen mukaan toteutamme suunniteltuja tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoituksia. Tunnetaitoja harjoitellaan erilaisia materiaaleja hyödyntäen (Fanni, Musa tuntuu). Kohtaamme eri-ikäisiä lapsia päivittäin arkisissa

18.9.2023

tilanteissa, jotka ovat myös hyviä vuorovaikutustilanteita. Pisarapuuttumis mallin mukaisesti puutumme arjessa eteemme tuleviin tilanteisiin, kun ne ovat vielä pieniä, "pisaravaiheessa". Ennen kuin tilanteet muuttuvat tarkoituksen mukaiseksi.

2.3 Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus (MITÄ?)

Lain mukaan **tasa-arvolla** tarkoitetaan kaikkien sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Suomessa tasa-arvolilla ehkäistään sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa. Tässä oppaassa puhutaan tasa-arvosta, kun viitataan sukupuolten tasa-arvoon.

Varhaiskasvatuksessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että sukupuoli ei aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan varhaiskasvatuksen arjessa.

Lain mukaan **yhdenvertaisuudella** tarkoitetaan kaikkien ihmisten samanarvoisuutta riippumatta heidän iästään, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta tai vakaumuksesta, mielipiteestä, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Suomessa yhdenvertaisuuslaissa edistetään yhdenvertaisuutta ja ehkäistään syrjintää perustuen näihin ihmisen ominaisuuksiin. Sekä tasa-arvo että yhdenvertaisuus ovat perusoikeuksia ja tarkoittavat samaa asiaa: syrjimättömyyttä ja tasavertaisia mahdollisuuksia ihmisen eri ominaisuuksista huolimatta.

Varhaiskasvatuksessa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että ihmisten eri ominaisuudet, kuten ihonväri, uskonto tai terveydentila, eivät aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan.

Toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma:

- Kaakon kaksikon päiväkodeissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee myös varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestettävää esiopetusta.*
- Tehdään vuoden välein osana lapsiryhmän toimintasuunnitelmaa.
- Tarkastellaan varhaiskasvatuksen lapsiryhmän ja toimipaikan toimintaa sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön ja lasten kanssa.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.
- Kiinnitä huomio etenkin: vuorovaikutukseen, ohjaukseen, lasten osallisuuteen, materiaaleihin, huoltajien kohtaamiseen sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

18.9.2023

Toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma:

- Kaakon kaksikon päiväkodeissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee varhaiskasvatuksen järjestäjän piirissä olevaa esiopetusta.*
- Suunnitelma siitä, miten toiminta vaikuttaa eri ihmisryhmiin, miten yhdenvertaisuus toteutuu omassa toiminnassa ja millaisia toimenpiteitä toimipaikassa yhdenvertaisuuden toteutumiseksi tehdään.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön kanssa, lapsilla ja huoltajilla tulee olla mahdollisuus tulla kuulluksi.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.
- Suunnitelmassa kiinnitetään huomiota siihen, miten eri ominaisuudet, kuten esimerkiksi ikä, ihonväri, kieli, katsomus, perhesuhteet tai vammaisuus vaikuttavat lasten mahdollisuuksiin toimia varhaiskasvatuksessa ja kokea osallisuutta siinä.

Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986 Yhdenvertaisuuslaki 2014/1325)

1. Suunnittelu (syksyn tiimisuunnittelu)

Prosessin vaiheiden suunnittelu

- Lasten äidinkielen huomioiminen ryhmässä: kirjastosta eri kielisiä kirjoja, lauluja
- Tutki pikku kakkosen sovelluksen kieli vaihtoehdot ym. muut sovellukset

18.9.2023

<p>2. Milloin ja miten selvitystä on tehty? Mitä asioita selvityksessä nousi esiin? (syksy)</p> <ul style="list-style-type: none">• Elokuussa aloitettu havainnointi• Selvitetty tarpeita
<p>3. Kehittämistoimenpiteet (kevät)</p> <p>Kehitettävä teema: Kielten rikas maailma Tavoite: Lapsen äidinkielen huomioiminen arjessamme</p>
<p>4. Arviointi (kesä)</p> <p>vastuuhenkilöt: Tiimi Arviointi toukokuun loppuun mennessä</p>
<p>2.4 Lapsen aktiivista toimijuutta tukeva ja osallisuuden mahdollistava vuorovaikutus ja toimintakulttuuri (MITEN?)</p> <p>Luomme iloisen, turvallisen ja positiivisen ilmapiirin Kaakkureihin. Lapset voivat kertoa asioitaan, mielipiteitään ja ilmaista tunteitaan. Jos lapsella on asiaa, kuuntelemme. Syliin saa aina tulla. Pyrimme toteuttamaan lasten ideat ja toiveet. Pienryhmätoiminta tukee lapsen toimijuutta ja mahdollistaa lapsen osallisuuden. Siirtymät teemme pienryhmissä. Kuuntelemme lapsia ja tartumme aloitteisiin esim. jos lapsi laulaa jotain laulua, niin voidaan laulella sitä musiikkihetkellä tai missä vain muussa tilanteessa.</p> <p>Jokaisella lapsella on omat vahvuutensa, joita kartoitetaan syksyn tutustumisvaiheen aikana havainnoinnin lisäksi mm. ”kasvunkukkanen”-lomakkeen avulla. Näitä ja vasuista koottuja vahvuuksia hyödynnämme toiminnassa pitkin toimintakautta. ”Jokainen on hyvä jossain”-kokemus saadaan jokaiselle rohkaisemalla, kannustamalla ja kehumalla onnistumisista. Harjoitellaan myös lapsen haastavaksi kokemia asioita. Toimintakauden aikana kokeilemme, harjoittelemme ja opimme monipuolisesti asioita varhaiskasvatussuunnitelman eri sisällön alueista.</p> <p>Suomi toisena kielenä-lapsille ja pienemmille lapsille, jotka eivät välttämättä osaa suullisesti kertoa toiveitaan ja valintojaan, annetaan mahdollisuus esim. kuvista valitsemalla ilmaista mihin toimintaan haluaa ryhtyä. Haluaako esim. rakentaa legoilla tai lukea kirjaa.</p> <p>Kuukauden ensimmäisenä maanantaina pidämme lasten kokouksen, jossa kartoitetaan säännöllisesti lasten palautteita ja ideoita tulevaan. Näin he pääsevät mukaan osaksi arviointia ja kehittämistä. Säännöllisesti järjestämme tapahtumia perheille: esim. joulun- ja kevätjuhlat. Vanhempia rohkaistaan kertomaan ideoita ja toiveitaan.</p> <p>Tiimipalavereissa on viikoittainen mahdollisuus keskustelulle. Mietimme yhdessä mikä toimii ja mitä pitää toiminnassamme muuttaa. Keskustelemme ja sovimme yhteisistä käytännöistä yhdessä tiimin kanssa. Haastavissa tilanteissa pyydän apua, mutta myös annan apua. Jaetaan yhdessä vastuu.</p> <p>Lapsilla on mahdollisuus valita leikkinsä ja leikkikaverinsa. Päiväkodin piha mahdollistaa lisää aktiivisuutta. Ohjataan sitä mitä tulee tehdä, eikä sitä mitä ei saa tehdä. Lelut ovat lasten saatavilla. Leluja myös vaihdellaan tarpeen mukaan. Oppimisympäristöämme muokataan tarpeiden mukaan ikätasoisesti. Huomioidaan oppimisympäristössä lapsen mielenkiinnon kohteet.</p>

18.9.2023

2.5 Pedagogisen toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen toimintatavat (MITEN?)

Toimintakausi 23-24 on alkanut tutustumalla toinen toisiimme. Olemme tutustuneet lähiympäristöömme retkeillen ja leikkien mm. lähimetsässä ja Lapinvuorella. Kirjastoon on mukava pistäytyä lainaamassa kirjoja. Tutustumme toinen toisiimme toki arkisissa tilanteissa, mutta myös Kaakkuripiirissä, johon jokainen on tehnyt oman linnunpoika nimimerkin.

Havainnoimme lasten kanssa luontoa kaikkina vuodenaikoina. Ryhmämme retkeily kaveriksi löytyi pehmo ilves, jonka lapset nimesivät Tassuksi. Tassun kanssa tutkimme lähiympäristöämme. Huomioimme lasten mielenkiinnon kohteet ja aloitteet. Pyritämme lähtemään retkelle, pois päiväkodin pihasta vähintään kerran viikossa. Retkillä opitaan esimerkkien avulla luonnon kunnioittamista ja harjoitellaan jokamiehenoikeuksia.

Motoriset taidot vahvistuvat erilaisissa maastoissa liikuttaessa.

Oppimista tapahtuu koko ajan ja hyödynnämme kokopäiväpedagogiikka toiminnassa. Etenkin vuoroissa meillä on tähän hyvin yksilölliset mahdollisuudet. Pedagoginen toimintatapamme on toimia pienryhmissä aina kun se vain on mahdollista. Ryhmän toiminnassa korostuu tänä toimintakautena kielten rikas maailma, unohtamatta kaveri- ja leikkitaitojen tärkeyttä. Leikki ja leikin ohjaaminen on tärkeä osa arkeamme.

Kaveri- ja leikkitaitoja harjoitellaan arkisissa tilanteissa, mm. mallinnetaan, kuinka liitytään leikkiin. Aikuinen auttaa ja opettaa lasta pysymään leikissä olemalla leikissä mukana, takaamassa rauhallisen leikin ja tarvittaessa palauttamalla takaisin leikkiin. Lapsilla tulee olla turvallinen olo päiväkodissa, kivoja kaverisuhteita sekä turvalliset aikuiset. Luomme turvallisuuden tunteen yhdessä lasten kanssa tekemällä, leikkimällä, keskustelemalla, hassuttelemalla, ottamalla syyllin tarvittaessa ja lohduttamalla. Leikkien valinnoissa kuunnellaan lasten toiveita ja niissä otetaan huomioon kaverisuhteet: kysymällä leikkikaveria ja ohjaamalla kaverin luo, jos sellaista ei löydy. Toisaalta jaamme lapsia pienryhmiin kasvattajalähtöisesti pedagogiset tavoitteet taustalla, esim. tavoitteena olisi, että lapsi saisi muitakin kavereita kuin parhaan kaverin. Tällöin välillä laitamme parhaat kaverukset eri ryhmiin aamupäivätoiminnan ajaksi.

Leikille mahdollistetaan rauhallinen ympäristö ja annetaan reilusti aikaa. Tarvittaessa voidaan jättää aamupäivän ulkoilu lyhyemmäksi, jos näyttää siltä, että hyvät leikit jatkuvat. Aikuiset ovat aktiivisesti mukana lasten leikeissä vaihtuvissa rooleissa. Aikuiset voivat osallistua leikkiin, olla havainnoijana ja välineiden tarjoajina. Lapsille tarjotaan/ehdotetaan erilaisia leikkejä, autetaan leikkiin pääsyssä/leikin aloittamisessa ja lopettamisessa. Erilaisia leikkialueita on rakennettu ja niitä muokataan tarpeen vaatiessa. Oppimisympäristöä muokataan tilanteen mukaan lasten tarpeet ja mielenkiinnonkohteet huomioiden.

Huomioimme arjessa liikunnan suositukset. Pyrimme tarjoamaan viikoittain mahdollisuuksia ohjattuun liikuntaan, mutta päivittäin on mahdollista omaehtoiseen liikkumiseen niin sisällä kuin ulkonakin. Liikuntavälineitä on lasten saatavilla (vaihtuvasti). Harjoittelemme monipuolisesti erilaisia motorisia perustaitoja. Liikunnassakin hyödynnämme kokopäiväpedagogiikka edellä mainittujen

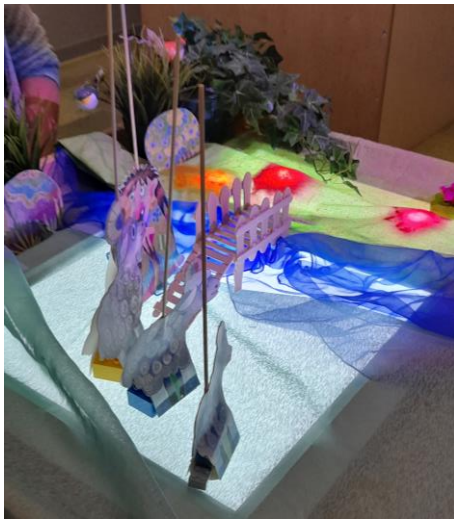
18.9.2023

lisäksi. Lasten mielenkiinnon kohteet ja tarpeet huomioiden suunnitellaan jokaiselle viikolle toimintaa eri sisällön alueet huomioiden.

2.6 Pedagoginen oppimisympäristö (MITEN?)

Oppimisen ja oivaltamisen ilo syntyy paitsi fyysisestä, hyvin suunnitellusta ympäristöstä myös ilmapiiristä ja vuorovaikutussuhteista. Turvallinen ilmapiiri ja lämmin vuorovaikutus yhdistettynä toimiviin ja muokattaviin tiloihin luovat kannustavan ja innostavan oppimisympäristön.

Oppimisympäristöä muokataan pedagogisista havainnoista ja tarpeista käsin, esim. lisäämällä kuvatukea tarpeellisiin paikkoihin, jakamalla tai rajaamalla tilaa sermein ja kalusteilla jne. Seinältämme löytyy kuvitettu päiväjärjestys. Kaakkureiden tilat ovat monipuoliset ja monikäyttöiset.

Kahden ryhmähuoneen lisäksi käytössämme on koko päiväkodin yhteisiä pienryhmätiloja sekä monitoimisali erilaisiin toimintoihin. Pienryhmätilat ovat aistihuone, kotikeittiö, puuhahuone sekä verstaas. Pienryhmätilat ja monitoimisali lisäävät oppimisympäristöjen monipuolisuutta. Monipuolisia oppimisympäristöjä löytyy myös ulkoa, käytössämme on päiväkodin monipuolinen piha-alue sekä lähiympäristö, metsineen, kenttineen ja kirjastoineen.

Kirjallisuuden ja ääneen lukemisen tulee olla osa kaikkien lasten jokaista päivää. Hyödynnetään tähän etenkin aikaiset aamut, illat ja viikonloput sekä henkilökunnan vahvuudet. ryhmään suunnitellaan mukava lukupaikka, jonne pysähtyä katselemaan ja kuuntelemaan kirjoja.

2.7 Pedagoginen havainnointi ja dokumentointi - on jokaisen tiiminjäsenen vastuulla (MIKSI?)

Havainnointiin osallistuu koko tiimi. Havaintoja kirjataan lapsen vasuun. Neljävuotis neuvolaan kuuluu laaja terveystarkastus, johon päiväkotiki käy vanhemman kanssa läpi selvityksen päiväkotitilanteesta. Perhe toimittaa selvityksen neuvolaan.

Toteutamme pedagogista dokumentointia valokuvaamalla, kirjaamalla ylös havaintoja, laittamalla lasten taideteokset näkyviin seinille sekä kasvunkansioihin. TinyAppiin tehdyistä kirjauksista näkyy mitä oppimisen aluetta on käsitelty päivän aikana. Tehdään päivittäin vanhemmille TinyAppia, tulostetaan valokuvia kansioon vuoden ajalta, kirjataan havaintoja sekä omiksi muistiinpanoiksi vasuja ja toimintaa varten, lasten omia kansioita täytetään säännöllisesti, myös huoltajat osallistaen. Jokaisella lapsella on oma kasvunkansio. Kasvunkansioon keräämme muistoja päiväkodista. Dokumentoimme sinne myös lapsen oppimista valokuvoin ja mm. "kasvunkukkanen"-lomakkeen avulla. Lapset tykkäävät selailla omaa kansiotaan päiväkodissa.

18.9.2023

2.8 Toiminnan pedagoginen tavoitteellisuus (MIKSI?)

Toimintaa suunnitellaan viikoittaisissa tiimipalaverissa tiimin kesken: mitä, miten, miksi. On tärkeää miettiä mikä toimi ja mikä ei, mitä jatkamme ja mitä teemme jatkossa toisin. Lasten vasuista nousevat tavoitteet näkyvät kirjattuina ryhmävasussa. Ryhmävasua täytetään sitä mukaa, kun vasuja pidetään. Kasvattajat tarkistavat oman pienryhmänsä toiminnalle asetetut tavoitteet. Kun varhaiskasvatussuunnitelmat on käyty läpi, muodostetaan pienryhmiä kunkin lapsen tarpeet huomioiden.

3. Arviointi ja kehittäminen

Kehittämisen keskeisinä elementteinä pidetään henkilöstön jatkuvaa itse arviointia ja perheiltä saadun palautteen hyödyntämistä. Henkilöstöä kannustetaan jatkuvaan toiminnan, yhdessä sovittujen tavoitteiden ja työtapojen pohdintaan ja arviointiin. Oppiva yhteisö on toimintakulttuurin ydin ja sen omaleimaisuutta kuvaa avoimuus ja keskustelevaisuus. Keskustelemme ja arvioimme toimintatapojamme säännöllisesti: mitä teemme, miten teemme ja miksi teemme, kuten teemme? Toimintamme on pedagogisesti perusteltua. Havainnoinnin avulla tarkastelemme työtapojamme jatkuvasti, ja tarvittaessa muutamme niitä periaatteita ja tavoitteita vastaavaksi. Rakentavassa hengessä annettu palaute sekä kannustus ja avunanto toinen toisillemme, luovat puitteet hyvälle kasvu- ja toimintaympäristölle. Pyrimme välttämään kaavoihin kangistumista oman toiminnan arvioinnin ja tutkiskelun lisäksi, esimerkiksi työskentelemällä eri ryhmissä ja päiväkodeissa tai ottaen toisen ryhmän lapsia mukaan oman ryhmän toimintaan.

Varhaiskasvatuksessamme on käytössä ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma, ryhmävasu, joka on osa ryhmien pedagogista toimintasuunnitelmaa. Ryhmävasuun kirjataan toiminnan tavoitteet lapsikohtaisesti yksilöllistettyinä sekä toimintatavat, joilla tavoitteisiin pyritään. Toimintaa kehitetään ja arvioidaan Kaakon kaksikossa monitasoisesti. Kehittämistyössä hyödynnetään uusinta tutkimustietoa sekä erilaisia pedagogisia innovaatioita ja toiminnallisia menetelmiä. Kiireettömälle pedagogiselle arvioinnille, suunnittelulle ja yhteiselle pohdinnalle järjestetään aikaa säännöllisesti.

18.9.2023

Havaintojen läpi käymisen, arvioinnin, kehittämisen ja suunnittelun mahdollistavia rakenteita Kaakon kaksikon varhaiskasvatuksessa ovat:

- päiväkotien erillisissä tiimi-, osasto- ja työyhteisöpalavereissa
- varhaiskasvatuksen johtoryhmän kuukausittaisissa palavereissa.
- vuosittaisissa koko henkilöstön suunnittelu- ja arviointitapaamisissa
- moniammatillisissa yhteistyö- ja kehittämispalavereissa sekä
- kehityskeskusteluissa.

3.1 Toiminnan arvioinnin ja suunnitelmallisuuden toteutuminen ryhmässä (lasten ja huoltajien osallisuus)

Tiimipalaverimme ovat viikoittaisia, mutta siihen eivät välttämättä kaikki vuoroja tekevät pääse osallistumaan. Asiat kirjataan palaverimuistioon, josta ne ovat koko tiimin luettavissa. Viikoittain keskustelemme tiimipalaverissa arjen asioista; lapsihavainnoista, tulevasta toiminnasta, tavoitteiden etenemisestä jne.

Tiimijalla kirjaamme tiimisopimukseen yhteiset pelisäännöt, tiimin vahvuudet ja tavoitteet. Olemme sopineet antavamme positiivista palautetta työkavereillemme ja huomaamaan onnistumisia. Ryhmämme osastopalaveri on noin kerran kuukaudessa. Joulun arviointiaikana arvioidaan mennyttä kautta, suunnitellaan tulevaa ja päivitetään esim. oppimisympäristöä. Lapsille annetaan mahdollisuus toiminnan arviointiin lasten kokouksissa.

Vanhempainilta järjestetään syyskuussa. Tutuksi tuleminen on tärkeää perheiden kanssa ja osa työtämme on tutustuttaa myös vanhempia toisiinsa. Eteisessä on ilmoitustaulu, josta on luettavissa ajankohtaiset asiat: tiedotteet, vuorojen työntekijät ja päivän toiminta. Esillä on myös lasten maalauksia.

Pyrimme luomaan keskustelulle tilaa päivittäin lapsen tuonti- ja hakutilanteissa. Lasten kanssa muistellaan mitä olemme tehneet ja teemme uudestaan niitä asioita, mitkä olivat kivoja.

18.9.2023

4. Yhteistyö ja lapsen vasuprosessi

Varhaiskasvatuksessa kasvatusyhteistyö lapsen huoltajan kanssa pohjautuu ajatukseen siitä, että jokainen lapsi on yksilö ja jokaisen lapsen oikeus on saada oman kehityksensä sekä tarpeidensa mukaista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa on tärkeää aloittaa vuoropuhelu perheen kanssa, vanhemmat ovat lapsensa parhaat asiantuntijat.

Varhaiskasvatushenkilöstöllä on puolestaan koulutuksen ja kokemuksen antama ammatillinen tieto ja osaaminen. Avoin, luottamuksellinen ja arvostava vuorovaikutus antavat parhaat edellytykset sujuvalle yhteistyölle. Kasvatusyhteistyössä henkilöstö tukee perhettä heidän kasvatustehtävässään niin, että kummankin osapuolen asiantuntemus yhdistyy lapsen edun toteutumiseksi.

Kasvatusyhteistyö laajenee silloin, kun lapsi tarvitsee kehityksessään ja oppimisessaan tukea. Tällöin mukana yhteistyössä ovat alusta alkaen varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja mahdolliset muut eri asiantuntijatahot päiväkodin ulkopuolelta. Luottamuksellinen ilmapiiri ja vanhempien osallisuus korostuvat tällaisissa haastavissa tilanteissa. Kiireettömyys ja aito, aktiivinen kuuntelu viestivät vanhemmalle, että heidän näkökulmiaan arvostetaan ja niillä on merkitystä.

Kaakon kaksikossa perheille tarjotaan mahdollisuus työntekijän tutustumiskäyntiin perheen kotona ennen varhaiskasvatuksen aloittamista. Lisäksi perhe voi käydä lapsen kanssa tutustumassa päiväkotiin lapsen tarvitseman määrän, jotta aloituksesta tulisi lapselle mahdollisimman positiivinen kokemus. Arjen keskustelut ja kohtaamiset ovat kasvatusyhteistyössä tärkeitä luottamusta rakentavia palasia.

Kaakon Kaksikossa varhaiskasvatusryhmien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan yhteistyö on jatkuvaa ja säännöllistä, jotta mahdollinen tuen tarve kehityksen eri osa-alueilla havaittaisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tarvittaessa teemme yhteistyötä myös muun muassa puheterapeuttien, toimintaterapeuttien, AAC- ohjaajien (puhetta tukeva ja korvaava kommunikointi), lastensuojelun ja erikoissairaanhoidon kanssa. Lastensuojelun kanssa tehtävä monialainen yhteistyö voi olla joko ennalta ehkäisevää tai osana korjaavaa perhetyötä.

Lapsen vasun laatimisesta vastaa ryhmän varhaiskasvatuksenopettaja, tarvittaessa yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Lapsen vasun lähtökohtana ovat lapsen etu sekä lapsen vahvuudet ja tarpeet. Vasun tavoitteet asetetaan pedagogiselle toiminnalle ja ne laaditaan

18.9.2023

yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen ja sen jälkeen kunkin toimintavuoden alussa. Lapsen vasu arvioidaan jokaisen toimintavuoden lopussa sekä aina tarvittaessa. Lapsen vasuun kirjataan lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat pedagogiset tavoitteet ja menetelmät, joilla tavoitteisiin pyritään. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa kuvataan lapsen osaaminen, vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä yksilölliset tarpeet. Lapsen vasussa yhdistyvät huoltajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön havainnot ja näkemykset lapsen kehityksestä ja oppimisesta sekä ryhmässä toimimisesta.

4.1 Yhteistyö huoltajien kanssa ja lapsen vasun laadinta prosessi

Kaakkureiden varhaiskasvatuksenopettajat pitävät vasukeskustelut. Jokainen työntekijä tuo omat havainnot lapsesta esille ennen keskustelua. Keskustelu käydään yhdessä huoltajan kanssa etänä tai paikan päällä. Vasukeskustelujen jälkeen kootaan ryhmävasu, joka on työntekijöiden nähtävillä.

Huoltajia kuullaan lapsen vasua tehdessä. He tuntevat oman lapsensa parhaiten. Huoltajat täyttävät yhdessä lapsensa kanssa ”kasvunkukkanen”-lomakkeen, jossa kartoitetaan: sitä missä hän on hyvä, mitä lapsi harjoittelee sekä mitä hän haluaa osata.

TinyApp-sovellus toimii myös tiedottamisen kanavana. Vanhempia tiedotetaan toiminnastamme säännöllisesti ja se jaetaan TinyApissa. Päivittäin kerromme päivän kuulumisista hakutilanteissa. Tärkeää on löytää joku positiivinen hetki jaettavaksi vanhemmalle.

Tiimisopimuksessa käydään läpi koko tiimin vahvuudet ja vastualueet sekä sitoutuminen tiimin toimintaan. Viikoittaisissa tiimipalavereissa yhdessä suunnitellen ja keskustellen varmistetaan, että jokainen tiimin jäsen saa käyttää asiantuntemustaan ja vahvuuksiaan yhteisten vasutavoitteiden mukaisesti.

4.2 Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (VEO)/kehittämissuunnittelijan kanssa on katsottu tärkeimmät suuntaviivat toimintakaudelle. VEO on paikalla myös lapsen mahdollisista tuen tarpeista keskusteltaessa sekä tukitoimien suunnittelussa. S2-opetuksessa kielenoppimisen tukena käytetään kuvia, erilaisia pelejä ja kirjoja.

18.9.2023

5. Toimintakauden teemat ja tapahtumat

Varhaiskasvatuksessa toiminta on yhteisöllistä ja oppiminen erilaisissa ryhmissä tapahtuvaa. Leikissä ja yhteisessä toiminnassa lapset saavat tuoda näkemyksiään ja ideoitaan esiin, näkevät ehdotustensa toteutuvan, neuvottelevat ja ratkaisevat aikuisen avustuksella eteen tulevia tilanteita. Lapset saavat kokemusta vaikuttamismahdollisuudesta, mikä vahvistaa toimintaan sitoutumista. Koko päiväkodin yhteisiä tapahtumia ja toimintaa järjestetään ympäri toimintakauden.

Kasvatusyhteistyö on myös huoltajien keskinäistä vuorovaikutusta. Kauden aikana järjestämme yhteisiä tapahtumia, jotta perheet voivat verkostoitua ja tutustua toisiinsa paremmin, myös henkilöstö tulee tutummaksi. Tarjoamme vanhemmille jatkuvasti mahdollisuutta perustaa retkiryhmän, jonka tehtävänä on vastata erilaisista tapahtumista, retkistä, retkirahoista ja talkoista yhteisen varhaiskasvatuksen eduksi.

5.1 Ryhmän teemat, juhlapäivät ja tapahtumat

Koko päiväkodin yhteiset teemat:

Kestävä kehitys varhaiskasvatuksessa

Kaakon kaksikon varhaiskasvatussuunnitelmassa on yhdeksi arvoperustaksi kirjattu terveellinen ja kestävä elämäntapa. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on ohjata lapsia kohti terveellisiä elämäntapoja, joissa korostetaan liikunnan ja terveellisen ravitsemuksen merkitystä. Kestävän elämäntavan periaatteita noudatetaan niin, että sosiaalinen, kulttuurinen, taloudellinen ja ekologinen ulottuvuus huomioidaan. Arjen valinnoilla ja toimilla ilmentetään vastuullista suhtautumista luontoon ja ympäristöön sekä ekologiseen toimintaan. Varhaiskasvatuksessa edistetään välineiden ja tilojen yhteiskäyttöä, kohtuullisuutta, säästäväisyyttä, korjaamista ja uusiokäyttöä. Kestävää elämäntapaa edistetään huolehtimalla lasten ja koko yhteisön fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista. Pienien arjen tekojen avulla, kuten jätteiden lajittelulla ja ruoasta tulevan hävikin minimoimisella, opetamme lasten kanssa ekologista ajattelu- ja toimintamallia. Ympäristön kannalta on merkitystä, kuinka kannamme huolta ekologisesta kestävydestä ja mitä toimia teemme sen eteen, että maapallo säilyisi tulevillekin sukupolville.

Liikunta

Liikunnan suositukset määrittävät, että vähintään kolme tuntia liikkumista tulisi olla joka päivä. Huomioimme liikunnan suositukset arjessamme. Kannustamme, innostamme liikkumaan niin sisällä kuin ulkonakin. Kaiken pedagogisen toiminnan perusteena on lapsilähtöisyys ja leikin merkitys oppimistilanteissa.

Kaakkurit

Ryhmän pedagogisena tavoitteena on tukea lasten leikkiä ja kaveritaitoja sekä vahvistaa lasten kielellisiä taitoja. Ryhmän toiminta perustuu lasten mielenkiinnon kohteiden ja pedagogisten tarpeiden mukaan kuukausittain yhdessä lasten kanssa toimintaa rakentaen. Luonnossa toimimisessa oppimisen eri osa-alueet kulkevat mukana kuukausittain. Retkeilemme lähimaastoon viikoittain. Alakoulun salia hyödynnämme syksy ja talvi kautena. Talvella harjoitteleme hiihtoa ja luistelua säiden salliessa.

Jokaisen lapsen syntymäpäivää vietetään Kaakkureissa. Jokainen lapsi saa syntymäpäivänään itselleen kortin ja valita pienen lahjan.

18.9.2023